

Andreja Markovič

Vesna Halužan

Mateja Pezdirc Bartol

Danuša Škapin

Gita Vuga

S slovenščino nimam težav

Učbenik za
kratke tečaje slovenščine

Nadaljevalna stopnja

Kazalo

Uvod	3
1. enota: Dober dan. A se lahko predstavite, prosim?	6
2. enota: Kaj radi delate v prostem času?	10
3. enota: Moški in ženske	16
4. enota: Poznate kakšno dobro gostilno?	22
5. enota: Še študirate ali že delate?	28
6. enota: Če bi imel vsaj nekaj denarja, bi potoval	34
7. enota: A živite zdravo?	42
8. enota: A vas lahko nekaj vprašam?	48
9. enota: Kaj je novega?	54
Podrobno kazalo	60
Dodatki	
Zapis govornjenih besedil	62
Seznam strokovnih izrazov	65
Slovnične preglednice	66
Rešitve vaj z delovnih listov	72
Viri	77
Priloga	
Delovni listi	

Uvod

Učbenik za nadaljevalno stopnjo je nastal za potrebe udeležencev kratkih (40- do 80-urnih) tečajev slovenščine kot drugega/tujega jezika, ki jih organizira Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Uporabljajo ga lahko tudi drugi, vendar pod vodstvom učitelja, saj ni namenjen samoučenju.

Učbenik je torej namenjen udeležencem tečajev, ki:

- so predhodno že usvojili program začetne stopnje na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika;
- so se slovensko že naučili iz okolja, pa je njihovo znanje precej neurejeno in imajo omejeno besedišče;
- so se sicer že učili slovensko, ampak je od tega preteklo že precej časa;
- so začetniki, govorci katerega od slovanskih jezikov.

Od uporabnikov torej pričakujemo naslednje predznanje:

- poznajo nekaj besedišča slovenskega jezika za osnovno sporazumevanje;
- seznanjeni so z dejstvom, da se v slovenskem jeziku besede pregibajo (okvirno poznajo končnice za spol, sklon, število samostalnika in pridevnika in končnice glagolskega pregibanja);
- znajo se izražati v sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku.

Zgradba učnih enot:

- na začetku je uvodna enota (1. enota), namenjena osvežitvi znanja slovenskega jezika, sledi osem enot oz. tematskih sklopov (od 2. do 9. enote);
- v vsaki učni enoti so besedila, namenjena branju in poslušanju (vsa so prirejena iz avtentičnih predlog), ob besedilih so vaje za preverjanje razumevanja, vaje za govorno in pisno sporočanje;
- posebej predstavljeni so t. i. vzorci, kjer s primeri in tabelami izpostavljam o izbrane oblikoslovne strukture, posebej še skladenjske vzorce;
- prav tako je posebna stran namenjena besedišču obravnavanega tematskega sklopa, kjer odpiramo možnosti za nadgradnjo besedišča;
- zadnji del vsake enote je namenjen spoznavanju slovenske stvarnosti, predvsem kulture; v ta del je vključena tudi rubrika »Iz knjig ...«, v kateri predstavljamo izbor odlomkov iz najrazličnejših slovenskih književnih besedil;
- ob vsaki enoti je pripravljenih nekaj delovnih listov z raznolikimi vajami, ki jih lahko udeleženci rešujejo na tečaju, kadar je treba izvajati pouk večnivojsko, ali kot domačo nalogo; nekatere vaje so označene z zvezdico, kar pomeni, da so težje – bodisi zaradi težjih slovničnih prvin bodisi zaradi kompleksnejšega besedišča oz. besedila; z zvezdico so označene tudi tiste vaje, za katere ni nabora možnih rešitev;

- lektorju v pomoč so dodani zapisi govornjenih besedil (besedila so sicer posneta na zgoščenki);
- dodanih je nekaj slovničnih preglednic, in sicer vzorci sklanjatev in tabela sklanjatve osebnih zaimkov;
- dodane so rešitve vaj.

V učbeniku je zbrano raznoliko učno gradivo, kar pomeni:

- da lahko lektor poljubno izbira med besedili, vajami, besediščem, delovnimi listi in slovničnimi prvinami, ki jih namerava obravnavati pri pouku (odvisno od dolžine tečaja in stopnje predznanja udeležencev);
- da so besedila in vaje zasnovani tako, da ni nujno predelati vsega, priporočamo pa, da se vsaj slovnico prvih štirih enot obravnava po vrsti;
- da mora lektor pripravljati dodatne dejavnosti, tako da upošteva posebnosti jezikovnega znanja udeležencev svoje skupine.

Učbenik je namenjen kratkim tečajem, torej:

- prinaša kratka in raznolika besedila, tako da jih je možno predelati čim več;
- vsebuje vaje na dveh ravneh (težje vaje so označene z zvezdico), saj so skupine pogosto neuravnotežene glede znanja oz. se v skupinah srečujejo ljudje, ki so predhodno znanje pridobili na različne načine;
- vsebuje veliko informacij, ki jih učeči se verjetno ne bodo sposobni aktivno usvojiti, pač pa bodo po koncu tečaja znali poiskati, kje je kaj predstavljeno;
- namenoma ni izpostavljeno vse, kar posamezno besedilo prinaša – omejili smo se na izbor najpogostejših struktur; če pa lektor ob besedilih naleti na različna vprašanja (npr. v zvezi s posebnostmi sklanjatev, različnimi oblikami zaimkov ipd.), na katera v gradivu ni odgovora, naj udeležence opozori na prilogo s slovničnimi preglednicam oz. naj težave pojasni situaciji primerno.

L. enota

- * predstavljanje
- * dajanje informacij o sebi in drugih
- * izražanje želje, namena
- * vprašalnice

» Dober dan. A se lahko predstavite, prosim?«

Preberite naslednja besedila.

Maria, Italija:

Poročena sem s Slovencem in preselila sva se v Ljubljano. Slovenščino se učim, ker bova živela tukaj in da bi se lahko pogovarjala z njegovo družino in prijatelji.

Lorenzo, Švica:

Moja mama je Slovenka, oče pa Italijan. V Poletni šoli sem v prvi skupini, ampak že znam reči »dober tek« in »dober dan« in sklanjati besedo »slovenščina«. Veliko se moram še naučiti.

Sayaka, Japonska:

Jaz sem iz Japonske. V Ljubljani živim že dve leti. Sem lektorica za japonščino na Filozofski fakulteti. Zakaj se učim slovensko? Da bi bolje komunicirala s svojimi študenti.

Izpolnite tabelo.

	Od kod je?	Zakaj je v Sloveniji?	Zakaj se uči slovensko?
Maria			
Lorenzo			
Sayaka			

Poslušajte posnetek. Napišite, od kod so osebe in zakaj so v Sloveniji.

In jaz?

Sem iz _____.

V Sloveniji sem, ker _____.

Slovensko se učim, da bi _____.

Spoznajte se s sošolci in drug drugega predstavite.

VZORCI

Od kod ste?

država, mesto	Od kod?
Italija	iz Italije
Avstrija	iz Avstrije
Madžarska	iz Madžarske
Hrvaška	iz Hrvaške
Praga	iz Prage
Budimpešta	iz Budimpešte
Barcelona	iz Barcelone
Iran	iz Irana
Egipt	iz Egipta
Kuvajt	iz Kuvajta
Čile	iz Čila
Pariz	iz Pariza
London	iz Londona
Trst	iz Trsta
Brno	iz Brna
Celje	iz Celja

Kaj ste po poklicu?

m	ž
lektor	lektorica
kuhar	kuharica
farmacevt	farmaceutka
arhitekt	arhitektka
novinar	novinarka
arheolog	arheologinja
biolog	biologinja
zdravnik	zdravnica
pevec	pevka

Vprašajte še kaj.

ALI = A KDO KAM
 OD KOD KJE
 KOLIKO KAKO
 KOLIKO ČASA ZAKAJ DO KDAJ
 KATERI KAJ KDAJ
 KAKŠEN ČIGAV OD KDAJ

SKLADENJSKI VZORCI

ZAKAJ se Maria uči slovensko?

KER Maria se uči slovensko, **ker** bo živela v Sloveniji.

DA BI Maria se uči slovensko, **da bi** se lahko pogovarjala s prijatelji.

BESEDE

IME PRIIMEK
 DRŽAVA NARODNOST
 POKLIC JEZIK STAROST
 POROČEN/POROČENA
 SAMSKI/SAMSKA

POZDRAVI:
 DOBER DAN. NA SVIDENJE.
 ŽIVJO. ADIJO.
 ...
VLJUDNOSTNI IZRAZI:
 KAKO SI? / KAKO STE?
 HVALA, DOBRO. / ŠE KAR.
 ...

SLOVENIJA

Pred uvedbo evra leta 2007 je imela Slovenija svoje bankovce. Ali veste, kdo so ljudje na njih?

Povežite.

1000	Janez Vajkard Valvazor	slikar
200	Jurij Vega	pesnik
500	Ivana Kobilca	matematik
100	Jože Plečnik	avtor prve slovenske knjige
10000	Ivan Cankar	skladatelj
10	Jakob Petelin Gallus	zgodovinar
20	France Prešeren	pisatelj
50	Rihard Jakopič	slikarka
5000	Primož Trubar	arhitekt

Ali poznate še druge znane Slovence?

ZA ZABAVO ...

Poskusite rešiti kviz o slovenskem jeziku.

1. Koliko črk ima slovenska abeceda?

- a) 30
- b) 25
- c) 20

A	B	C	Č	D
E	F	G	H	I
J	K	L	M	N
O	P	R	S	Š
T	U	V	Z	Ž

2. Kako je prav?

☞ »Morje je ...«

- a) lep
- b) lepa
- c) lepo

3. Koliko sklonov ima slovenski jezik?

- a) 4
- b) 6
- c) 7

4. »Marjana sem povabila v kino.«

☞ Koga sem povabila?

- a) moškega
- b) žensko
- c) dve ženski

5. »Šla sva v kino.«

☞ Kdo je šel v kino?

- a) jaz in še nekdo
- b) me
- c) dve ženski

6. V katero jezikovno skupino spada slovenščina?

- a) slovanski jeziki
- b) romanski jeziki
- c) germanski jeziki

7. Koliko dialektov ima slovenski jezik?

- a) 4
- b) okoli 14
- c) več kot 40

8. Kdaj je bila izdana prva slovenska knjiga in kdo je njen avtor?

- a) 1550, Primož Trubar
- b) 1847, France Prešeren
- c) 1899, Ivan Cankar

Rešitve:

1.p, 2.c, 3.b, 4.a, 5.c, 6.a, 7.c, 8.a

Ali vas zanima še kaj o Sloveniji, slovenskem jeziku, slovenski kulturi? Postavite vprašanja sošolcem ali lektorju.